

ZOFIA DAHLMAN

ur. 1937; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, dzieciństwo, obóz koncentracyjny na Majdanku

Pierwsza wizyta w muzeum na Majdanku

Nie pamiętam, który to był rok, w każdym razie pamiętam dokładnie obóz, jak jeszcze nie było pomnika, jeszcze było dużo więcej baraków i nie było tych zabudowań administracyjnych i tak dalej. To było muzeum, w którym zgromadzone zostały rzeczy po więźniach w poszczególnych barakach i pamiętam, że to robiło na mnie makabryczne wrażenie. Te stosy małych bucików, lalek, okularów, walizek – to było coś nieprawdopodobnego dla mnie. Bardzo ciężkie przeżycie.

Ja przypuszczam, że moi rodzice chronili mnie, bo ja byłam małym dzieckiem. Ale tego się nie dało ukryć, przecież tam nie było jeszcze zabudowań, tych ZOR-ów, tych całych dzielnic mieszkalnych, które później powstały już po wojnie. Tak że tam chodzili ludzie, oglądali to wszystko w obozie, który został już wyzwolony i opuszczony. I dużo się mówiło o tym, z tym że ja jako małe dziecko, no sześćośmioletnie, to tak nie bardzo rozumiałam to wszystko. Ja wiedziałam, że to była wojna, że ktoś kogoś zabijał, ale nie wiedziałam dlaczego i kto kogo. Oczywiście mówiło się o Żydach, ale dla mnie Żyd to był po prostu człowiek – to słowo nie znaczyło nic wtedy innego, poza tym, że my Polacy, tamci Żydzi czy Rosjanie czy Niemcy, to było tylko to. Ale co się za tym wszystkim kryło, za tą rzeczywistością, którą ja tylko oglądałam jako dziecko to z tego nie zdawałam sobie sprawy, ja byłam za młoda.

Data i miejsce nagrania	2007-08-10, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"